

اصول حسابداری و هزینه یابی

ریزه دانشجویان مهندسی صنایع

و

دانشجویان مرتبط

مؤلفان:

فهیما فاضل

مدرس دانشگاه آزاد اسلامی واحد پرند

مدرس دانشگاه آزاد اسلامی واحد اسلامشهر

مؤسس و مدیر آموزشگاه فنی و حرفه‌ای

بابک پوربهرامی

عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد پرند

عضو جامعه حسابداران رسمی IACPA

حسابدار مستقل ICA

عضو انجمن حسابداران خبره ICA

عضو پیوسته انجمن حسابداران ایران IAA

سرشناسه	: پوربهرامی، بابک ۱۳۴۷
عنوان و نام پدیدآور	: اصول حسابداری و هزینه‌یابی ویژه دانشجویان ... / مؤلفان بابک پوربهرامی، فهیمه فعال
مشخصات نشر	: تهران: کتاب آوا، ۱۳۹۵
مشخصات ظاهری	: ۱۸۵ ص
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۲۵۵-۷ : ۱۱۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: حسابداری
موضوع	: حسابداری، قیمت تمام شده
شناسه افزوده	: فعال، فهیمه، ۱۳۶۵
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۵ پ۹/ف۲/۵۶۵۵/ HF
رده‌بندی یوبی	: ۶۵۷
شماره کتاب‌شناسی ملی	: ۴۲۲۲۹۶۵

اصول حسابداری و هزینه‌یابی

انتشارات کتاب آوا

مؤلفان:	بابک پوربهرامی، فهیمه فعال
ناشر:	کتاب آوا
چاپ و صحافی:	آوا
نوبت چاپ:	اول ۱۳۹۵
شمارگان:	جلد ۱۰۰۰
قیمت:	ریال ۱۱۰۰۰۰
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۲۵۵-۷

نشانی مرکز پخش: تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، بن‌بست حقیق، پلاک ۴، واحد ۴
شماره‌های تماس: ۶۶۹۷۴۱۳۰ - ۶۶۴۰۷۹۹۳ - ۶۶۹۷۴۶۴۵ - ۶۶۹۷۴۶۴۱
www.avabook.com Email: avabook_kazemi@yahoo.com

نشانی فروشگاه: اسلامشهر، خیابان صیاد شیرازی، روبروی دانشگاه آزاد، جنب دادگستری
شماره تماس: ۵۶۳۵۴۶۵۱

کلیه حقوق این اثر برلے انتشارات کتاب آوا محفوظ است.
هرگونه کپی‌برداری و نیمه جزوه از متن کتاب، استفاده از طرح روی جلد و عنوان کتاب جرم است
و متخلفان طبق قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند

مقدمه مؤلفان

با توجه به نقش و اهمیت حسابداری و با توجه به نقشی که امروزه حسابداری در واحد های اقتصادی ایفا می کند، و با توجه به قراردادن مباحث حسابداری در دروسی مانند مهندسی صنایع ضرورت پیدا کرد که مجموعه ای را با عنوان اصول حسابداری و هزینه یابی که به دانشجویان صنایع اختصاص دارد تدوین کنیم تا بتوانند قسمتی از نیاز های خود را در این زمینه مرتفع سازند.

در این مجموعه سعی شده است که ابتدا مباحثی از حسابداری مالی بیان و سپس به معنی و مفاهیم حسابداری صنعتی البته به طور مختصر اشاره شود. لذا همانند اصول حسابداری چند اول به آشنایی حسابداری در شرکت های تولیدی و سپس بازرگانی پرداخته می شود سپس در فصلی مجزا در قالب فصل ششم به ای از مطالب مربوط به حسابداری در شرکت های تولیدی عنوان می شود که در آنجا با کنبه عوامل بهی تمام شده من جمله مواد دستمزد و سربار آشنا و در ادامه به بررسی یابی از انواع مختلف هزینه یابی با عنوان هزینه یابی استاندارد خواهیم پرداخت.

باز هم همانند همیشه در انتها از اساتید و محب نظر و دانشجویان فهیم تقدماً داریم برای ارزنده تر شدن کتاب با ارایه رهنمودهای سازنده و پیشنهاد های ارزنده ما را در بهبود کمی و کیفی کتاب یاور و رهنمون باشند.

babak_pourbahra@yahoo.com

faal_12@yahoo.com

فهرست مطالب

- فصل اول: آشنایی با حسابداری ۱۳
- ۱-۱ تاریخچه حسابداری ۱۳
- ۲-۱ مفاد اولیه حسابداری ۱۵
- ۱-۱-۱ تعریف حسابداری ۱۶
- ۲-۲-۱ سیستم حسابداری ۱۷
- ۳-۲-۱ استفاده کنش از اطلاعات حسابداری ۱۸
- ۱-۳-۲-۱ استفاده کنش از اطلاعات حسابداری درون سازمانی ۱۸
- ۲-۳-۲-۱ استفاده کنش از اطلاعات حسابداری برون سازمانی ۱۸
- ۴-۲-۱ استانداردهای حسابداری ۱۹
- ۱-۴-۲-۱ اصول حسابداری Generally accepted accounting principles ۱۹
- (GAAP) ۱۹
- ۱-۱-۴-۲-۱ اصل بهای تمام شده تاریخی ۲۰
- ۲-۱-۴-۲-۱ اصل تحقق درآمد ۲۰
- ۳-۱-۴-۲-۱ اصل تطابق (همزمانی) ۲۱
- ۴-۱-۴-۲-۱ اصل افشاء کامل ۲۱
- ۲-۴-۲-۱ مفروضات حسابداری Accounting assumptions ۲۱
- ۱-۲-۴-۲-۱ فرض تفکیک شخصیت ۲۲
- ۲-۲-۴-۲-۱ فرض تداوم فعالیت ۲۲
- ۳-۲-۴-۲-۱ فرض دوره مالی ۲۲
- ۴-۲-۴-۲-۱ فرض واحد اندازه گیری ۲۲
- ۳-۴-۲-۱ میثاق ها یا اصول محدود کننده ۲۳
- ۱-۳-۴-۲-۱ میثاق فزونی منافع بر مخارج ۲۳

- ۲۳-۱-۲-۳-۴-۲-۲ ..... میناق اصل اهمیت ۲۳
- ۲۳-۱-۲-۳-۴-۳-۳ ..... میناق اصل محافظه کاری ۲۳
- ۲۳-۱-۲-۳-۴-۴-۳ ..... میناق خصوصیات صنعت ۲۳
- ۲۴-۱-۳ ..... تجزیه و تحلیل حسابداری ۲۴
- ۲۴-۱-۳-۱ ..... انواع رویدادهای مالی ۲۴
- ۲۴-۱-۳-۱-۱ ..... فعالیت‌های مالی بیرونی ۲۴
- ۲۴-۱-۳-۱-۲ ..... فعالیت‌های مالی درونی ۲۴
- ۲۵-۱-۱ ..... واحدهای اقتصادی ۲۵
- ۲۵-۱-۲-۳ ..... واحدهای انتفاعی ۲۵
- ۲۵-۱-۲-۳-۱ ..... واحدهای غیرانتفاعی ۲۵
- ۲۵-۱-۴ ..... ثبت در دفاتر روزنامه ۲۵
- ۲۷-۱-۵ ..... طبقه بندی در دفتر کل ۲۷
- ۲۸-۱-۶ ..... خلاصه کردن اقلام در کتاب اعداد قابل سنجش به پول ۲۸
- ۲۸-۱-۶-۱ ..... صورت سود و زیان ۲۸
- ۲۸-۱-۶-۲ ..... صورت حقوق صاحبان سرمایه ۲۸
- ۲۸-۱-۶-۳ ..... ترازنامه ۲۸
- ۲۸-۱-۷ ..... انواع مؤسسات تجاری ۲۸
- ۲۹-۱-۱-۷ ..... مؤسسات از نظر هدف فعالیت ۲۹
- ۲۹-۱-۱-۱-۷ ..... مؤسسات انتفاعی ۲۹
- ۲۹-۱-۱-۲-۷ ..... مؤسسات غیر انتفاعی ۲۹
- ۳۰-۱-۷-۲ ..... مؤسسات از نظر نوع فعالیت ۳۰
- ۳۰-۱-۷-۱-۲ ..... مؤسسات خدماتی ۳۰
- ۳۰-۱-۷-۲-۲ ..... مؤسسات بازرگانی ۳۰
- ۳۰-۱-۷-۲-۳ ..... مؤسسات تولیدی ۳۰
- ۳۱ ..... سوالات فصل اول ۳۱

۳۲	فصل دوم: عملیات حسابداری در شرکت‌های خدماتی.....
۳۲	۱-۲ دارایی (Asset).....
۳۳	۱-۱-۲ نمونه‌هایی از انواع دارایی‌ها.....
۳۴	۲-۲ بدهی‌ها (Debt).....
۳۵	۳-۲ حقوق صاحبان سهام (Invest).....
۳۷	آثار رویدادهای مالی بر معادله حسابداری.....
۳۷	رویداد شماره ۱- سرمایه‌گذاری اولیه.....
۳۷	رویداد شماره ۲- خرید دارایی.....
۳۷	رویداد شماره ۳- خرید تسویه دارایی.....
۳۷	رویداد شماره ۴- ارائه خدمات به طور نقد.....
۳۷	رویداد شماره ۵- ارائه خدمات به طور تسویه.....
۳۷	رویداد شماره ۶- برداشت تسویه.....
۳۷	رویداد شماره ۷- برداشت از حساب شخصی.....
۳۸	رویداد شماره ۸- پرداخت بدهی.....
۳۸	رویداد شماره ۹- دریافت طلب.....
۳۸	رویداد شماره ۱۰- فروش دارایی.....
۳۸	رویداد شماره ۱۱- برداشت از حساب موسسه.....
۳۹	۴-۲ ثبت فعالیت‌های مالی.....
۴۰	۵-۲ طبقه‌بندی در دفتر کل.....
۴۳	۶-۲ تلخیص و خلاصه کردن در صورت‌های مالی.....
۴۳	۱-۶-۲ صورت سود و زیان.....
۴۴	۲-۵-۲ صورت سرمایه یا صورت حقوق صاحبان سهام.....
۴۶	۳-۶-۲ ترازنامه.....
۴۶	دارایی‌های جاری.....
۴۶	دارایی‌های ثابت.....
۴۶	بدهی جاری.....

- ۴۶ ..... بدهی بلند مدت
- ۴۹ ..... ۷-۲ نراز آزمایشی
- ۵۰ ..... ۸-۲ عملیات بستن حساب
- ۵۰ ..... ۸-۲-۱) بستن حساب دائمی
- ۵۱ ..... ۸-۲-۲) بستن حساب موقت
- ۵۱ ..... ۸-۲-۳) بستن حساب خلاصه سود و زیان
- ۵۱ ..... ۸-۲-۴) بستن حساب برداشت
- ۵۲ ..... ۹-۲ اسناد مانده حساب‌های دائمی به دفاتر سال جدید
- ۵۴ ..... ۲ سؤالات تشریحی فصل ۲
- ۶۳ ..... فصل سوم: تعدیل حساب‌ها
- ۶۳ ..... ۱-۳ بیش برداخت هزینه
- ۶۴ ..... ۲-۳ بیش برداخت درآمد
- ۶۵ ..... ۳-۳ ملزومات
- ۶۶ ..... ۴-۳ هزینه‌های ثبت نشده
- ۶۸ ..... ۵-۳ درآمدهای ثبت نشده
- ۶۸ ..... ۶-۳ استهلاك
- ۷۳ ..... ۳ سؤالات تشریحی فصل ۳
- ۷۹ ..... فصل چهارم: کاربرد صورت‌های مالی
- ۷۹ ..... ۱-۴ کاربرد
- ۸۰ ..... ۲-۴ مراحل تهیه کاربرد
- ۸۴ ..... ۴ سؤالات تشریحی فصل ۴
- ۸۷ ..... فصل پنجم: عملیات حسابداری در شرکت‌های بازرگانی
- ۸۷ ..... عملیات حسابداری در موسسات بازرگانی
- ۸۷ ..... ۱-۵ حساب‌های مورد استفاده در موسسات تجاری (بازرگانی)

۸۷	۱-۱-۵ حساب خرید
۸۸	۲-۱-۵ حساب برگشت از خرید و تخفیفات
۸۹	۳-۱-۵ حساب فروش
۹۰	۴-۱-۵ حساب برگشت از فروش و تخفیفات فروش
۹۱	۲-۵ اصلاح و تعدیل حساب‌ها در موسسات بازرگانی
۹۱	۳-۵ صورت‌های مالی در موسسات بازرگانی
۹۱	۳-۵ صورت سود و زیان
۱۰۳	سوالات تشریحی فصل ۵
۱۱۱	فصل ششم: آشنایی با شرکتهای صنعتی و هزینه‌یابی
۱۱۱	مقدمه
۱۱۲	۱-۶ حسابداری صنعتی - نگاه کلی
۱۱۳	۲-۶ کاربرد حسابداری صنعتی
۱۱۳	۳-۶ مقایسه حسابداری مالی و حسابداری صنعتی
۱۱۴	۴-۶ هزینه یا بها
۱۱۵	۵-۶ هزینه یابی (بها یابی)
۱۱۵	۶-۶ طبقه بندی هزینه ها
۱۱۵	۱-۶-۶ طبقه بندی طبیعی هزینه ها
۱۱۶	۲-۶-۶ طبقه بندی هزینه ها با توجه به دوره حسابداری
۱۱۶	۳-۶-۶ طبقه بندی هزینه ها بر اساس ارتباط آنها با تغییر حجم و تولید
۱۱۶	۱-۳-۶-۶ هزینه های ثابت
۱۱۷	۲-۳-۶-۶ هزینه های متغیر
۱۱۹	۳-۳-۶-۶ هزینه های نیمه متغیر
۱۱۹	۴-۶-۶ طبقه بندی هزینه ها بر اساس ارتباط آنها با تولید محصول
۱۲۰	۵-۶-۶ طبقه بندی هزینه ها بر اساس قابلیت تخصیص
۱۲۰	۱-۵-۶-۶ هزینه های مستقیم

- ۱۲۰ ..... ۲-۵-۶-۶ هزینه های غیر مستقیم
- ۱۲۱ ..... ۷-۶ آشنایی با مفاهیم و تعاریف موجود در گزارشات حسابداری صنعتی
- ۱۲۱ ..... ۸-۶ بهای تمام شده محصول (بهای ساخت)
- ۱۲۳ ..... ۲-۴ بهای تبدیل
- ۱۲۴ ..... ۹-۶ گزارشات حسابداری
- ۱۲۵ ..... ۱-۹-۶ گزارشهای برون سازمانی
- ۱۲۵ ..... ۱-۹-۶-۱ گزارش (جدول) بهای تمام شده کالای فروش رفته
- ۱۲۶ ..... ۲-۹-۶ گزارش خلاصه سود و زیان چیست
- ۱۲۶ ..... ۳-۹-۶ ترازنامه در مؤسسات تولیدی
- ۱۲۷ ..... ۱-۹-۶ گزارشات برون سازمانی
- ۱۲۷ ..... ۲-۹-۶ گزارش مصرف مواد
- ۱۲۸ ..... ۲-۲-۹-۶ گزارش بهای تمام شده کالای ساخته شده
- ۱۳۳ ..... ۱۰-۶ ماهیت موجودی مواد کالای
- ۱۳۴ ..... ۱۱-۶ طبقه بندی عمده موجودی کالا
- ۱۳۴ ..... ۱-۱۱-۶ موجودی کالا در واحدهای بارراند
- ۱۳۴ ..... ۲-۱۱-۶ موجودی کالا در واحدهای تولیدی
- ۱۳۴ ..... ۱-۲-۱۱-۶ مواد اولیه
- ۱۳۵ ..... ۲-۲-۱۱-۶ کالاهای در جریان ساخت
- ۱۳۵ ..... ۳-۲-۱۱-۶ کالاهای ساخته شده
- ۱۳۵ ..... ۴-۲-۱۱-۶ عناصر تشکیل دهنده بهای تمام شده مواد اولیه
- ۱۳۵ ..... ۱۲-۶ نحوه ارائه موجودی های مواد و کالا در ترازنامه
- ۱۳۶ ..... ۱۳-۶ شناسایی و اندازه گیری اقلام تشکیل دهنده موجودی های کالا
- ۱۳۸ ..... ۱۴-۶ روشهای نگهداری موجودی کالا و مواد
- ۱۳۸ ..... ۱-۱۴-۶ سیستم دائمی نگهداری موجودی کالا
- ۱۳۸ ..... ۲-۱۴-۶ سیستم ادواری نگهداری موجودی کالا
- ۱۳۹ ..... ۱۵-۶ نحوه ارسال مواد به خط تولید با استفاده از روش fifo

۱۳۹	..... FIFO	۱-۱۵-۶	روش اولین صادره از اولین وارده
۱۴۱	..... (lifo)	۲-۱۵-۶	اولین وارده از آخرین صادره (روش)
۱۴۳	.....	۳-۱۵-۶	روش میانگین
۱۴۵	.....	۱۶-۶	کنترل حقوق و دستمزد
۱۴۷	.....	۱۷-۶	دوایر کنترل کننده حقوق و دستمزد:
۱۵۰	.....	۱۸-۶	تعاریف مربوط به حقوق و دستمزد:
۱۵۳	.....	۱۹-۶	کسورات قانونی حقوق و دستمزد:
۱۵۵	.....	۲۰-۶	سهای، کنترلی و محاسبه حقوق و مزایا و تهیه لیست حقوق و دستمزد
۱۵۶	.....	۲۰-۶	حسابداری حقوق و دستمزد
۱۵۹	.....		سربار
۱۵۹	.....	۲۱-۶	چرا سربار منبسط می شود؟
۱۶۰	.....	۲۲-۶	روش پیش بینی یا برآورد سربار
۱۶۱	.....	۲۳-۶	طبقه بندی هزینه های سربار
۱۶۱	.....	۱-۳-۵	سربار مستقیم و سربار غیر مستقیم
۱۶۱	.....	۱-۲۳-۶	سربار ثابت، متغیر و نیمه متغیر
۱۶۲	.....	۲-۲۳-۶	تخمین بهای تمام شده سربار (برآورد یا پیش بینی یا جذب سربار)
۱۶۲	.....	۲۴-۶	تعیین نرخ سربار:
۱۶۳	.....	۲۵-۶	جذب سربار
۱۶۳	.....	۲۶-۶	گردآوری اطلاعات افلام سربار
۱۶۳	.....	۲۷-۶	نحوه ثبت سربار:
۱۶۴	.....	۲۸-۶	سربار واقعی
۱۶۵	.....	۲۹-۶	اضافه یا کسر جذب سربار
۱۶۸	.....	۳۰-۶	هزینه یابی
۱۶۹	.....	۳۱-۶	روش هزینه یابی سفارش کار چگونه است؟
۱۶۹	.....	۳۲-۶	کارت سفارش چیست و چگونه تکمیل می شود
۱۷۰	.....	۳۳-۶	هزینه یابی سفارشات

- ۳۴-۶ روش تعیین بهای تمام شده سفارشات ۱۷۰
- ۳۵-۶ ثبت‌های حسابداری لازم در هزینه‌یابی سفارش کار ۱۷۰
- سوالات تشریحی فصل ۶ ..... ۱۷۵
- منابع و مآخذ ۱۸۵

www.ketab.ir